

[Ingeborg Refslund Thomsen.]

politisk kirkestrid, og dér vil pastor Malling sandsynligvis trække det korteste strå.

Der er forhandlet længe og hensynsfuldt nede hos os — jeg har været med til mange af de forhandlinger. Der er forhandlet længe her på rigsdagen, der er gjort betydelige indrømmelser, der er taget vidtgående hensyn, og vil menighedsrådene nu anlægge sag, ja så er der ikke mere at forhandle om. Så må det briste eller bære, og jeg kan ikke se, der er nogen anledning til yderligere at udsætte denne sag.

Kirkeministeren (Frede Nielsen): Jeg vil gerne indlede med et par bemærkninger om ting, der er skrevet i forbindelse med grundlovsjubilaet. Der er jo en vis tendens til sensation i mange kredse, og der er blevet skrevet meget om, at rigsdagens arbejde var dårligt, og at rigsdagsmændene ikke var kvalificerede o. s. v. Med de erfaringer, som jeg har med hensyn til mine egne forslag, og som jeg iøvrigt har herindefra, kan jeg sige, at vi her i rigsdagen roligt kan afvise en sådan kritik. Den grundige behandling, som begge ting underkaster de forskellige forslag, og som særlig dette høje ting har underkastet det foreliggende forslag, vidner om, at den kritik, der er kommet frem, er ganske uberettiget. Jeg synes, der arbejdes meget grundigt og meget samvittighedsfuldt. At vi ser forskelligt på tingene, er ikke mærkeligt. Også vedrørende den sag, det her drejer sig om, har jeg lov at sige, at der fra alle sider er arbejdet samvittighedsfuldt, og jeg kan sige sagligt dygtigt.

Hvad den foreliggende sag angår, mener jeg ikke, det er nødvendigt at komme ind på en ny stor debat om forslaget principper, og jeg føler mig heller ikke fristet dertil, idet vi har drøftet dem meget grundigt ved første behandling. Der er heller ikke i særlig grad lagt op til en ny principiel debat.

Hvad ændringsforslagene angår, har udvalgets ærede ordfører jo gjort rede for, hvordan det ligger. Vi er blevet enige om at ændre § 5, fordi det har vist sig, at der ikke forelå noget stærkt ønske om at oprette selvstændige landbrug. Når denne bestemmelse i sin tid kom ind, beroede det på en stærk tilskyndelse fra de landbrugskyndige kredse, der arbejdede med det lovforslag i den særlige landbrugskommission. Nu er der ikke i Sønderjylland i ret mange tilfælde, såvidt jeg kan konstatere, ønske om at oprette selvstændige landbrug, og da heller ikke de sønderjyske husmænd har noget særligt ønske derom, har vi ændret bestemmelsen under behandlingen her, så at den særlige

godtgørelse, der kan blive tale om, ikke bliver afhængig af, om der oprettes et selvstændigt jordbrug. Løvrigt skal jeg ikke komme ind på ændringsforslagene i rent teknisk henseende, det er allerede omtalt.

De sønderjyske husmænd har fremsat en udtalelse, som er optrykt i betænkningen, og jeg henviser til denne udtalelse. De beklager i denne udtalelse, at forslaget stadig bygger på en frivillig overenskomst. Jeg kan sige hertil, at dette med den frivillige overenskomst afsvækkes eller, om man vil, afvikles ved den ændring i § 9, der allerede skete under behandlingen i folketinget, en afvikling der blev nødvendiggjort ved den udsigt, der var til, at man simpelthen ville sabotere en bestemmelse, der ligesom loven af 1922 hvilede på frivillighedens princip. Fra husmændenes side taler man videre om, at stamparcellen også bør ind under jordfordelingen. Jeg kan hertil svare, at det er også meningen, at hele jordarealet skal ind under jordfordelingen. Ønsker man at drive et selvstændigt landbrug, vil et sådant landbrug kunne startes, hvorsomhelst i sognet det skal være.

Når husmændene taler om, at de helst er fri for den ekstraordinære afgift, forstår jeg naturligvis udmærket dette, men selvom den ekstrafgift pålægges dem i indtil 20 år, vil det alligevel være langt billigere for dem end de vilkår, de har jorden på nu. Mange steder betaler de en afgift på 6 pct. af grundværdien. Det er ikke noget nyt, der her er tale om ved denne ekstrafgift. Der er også tale om det i statshusmandsloven af 1948. Jeg synes ikke, husmændene dernede kan beklage sig over det, og jeg tror i virkeligheden heller ikke de vil gøre det, selvom de i en årrække skal bære en vis ekstrafgift.

Endelig vil jeg sige angående udvalget, at jeg mener ikke, det vil være praktisk at udvide det. Vi har valgt at foreslå et udvalg til at administrere denne lov på 3 medlemmer. Jeg tror, det vil være heldigt, at vi beholder dette tal; jeg tror ikke, at vi letter arbejdet, hvis vi udvider det meget stærkt. Det er klart, at det er hensigten, at udvalget, når det begynder sit arbejde, skal træde i forbindelse med de forskellige organisationer, søge forbindelse med alle interesserede kredse dernede.

En udtalelse af menighedsrådene er optrykt i betænkningen. Ligesom det ærede medlem fru Ingeborg Refslund Thomsen vil jeg præcisere, hvordan man fra anden side i Sønderjylland ser på den sag. Det, der går igennem menighedsrådsforeningens beslutning og udtalelse, er kamp for at få jordværdien, handelsværdien af jorden. Man lægger det op